

Latviešu valodas
aģentūra

LATVIEŠU VALODAS AĢENTŪRAS 2023. GADA DARBĪBAS PĀRSKATS

SATURS

Latviešu valodas aģentūras 2023. gada darbības rezultāti:

Sociolingvistiskie pētījumi par latviešu valodas situāciju Latvijā

2

Latviešu valodas kā otrās valodas un svešvalodas apguve, atbalsts mazākumtautību izglītībai

3

Projekti un pasākumi latviešu valodas apguvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā

4

Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā

8

Valsts valodas attīstība valodas normu avotu izveides, informācijas tehnoloģiju jomā

13

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

15

Konsultācijas latviešu valodas jautājumos, lingvistisko atzinumu sniegšana

22

Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi un veicina tās lietojumu

23

Sadarbība ar starptautiskajām institūcijām valodas politikas jomā

27

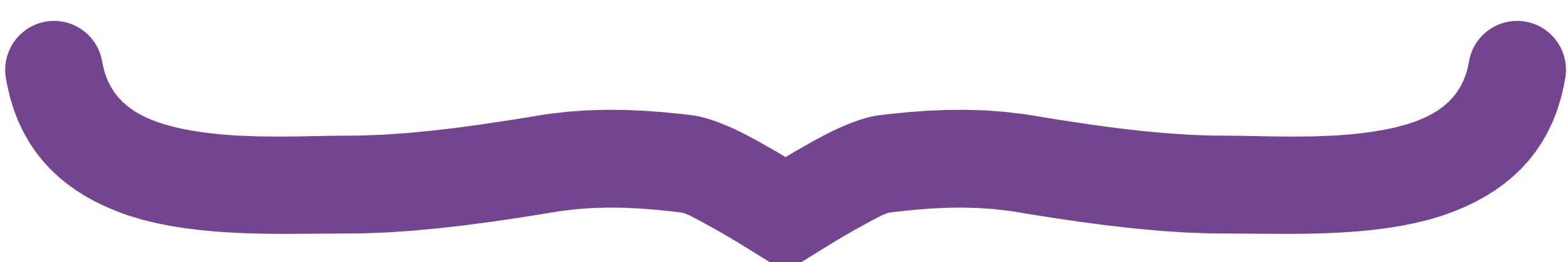
Izvērstāks gada pārskats **šeit**.

Sociolingvistiskie pētījumi par latviešu valodas situāciju Latvijā

pētījums „Jaunā mācību satura apguves
process latviešu valodā”

valodas situācijas izpēte Valsts valodas politikas
pamatnostādņu 2021.–2027. gadam vidusposma
rezultātu izvērtējumam

pētījums par jauniešu valodu – latviešu valodas un
mūsdienās aktuālās angļu valodas izplatību un
lomu jauniešu vidū

pētījumu rezultāti tiks publicēti
2024. gadā

pētījums „Lietpratība latviešu valodas
mācīšanā un apguvē”

Latviešu valodas kā otrās valodas un svešvalodas apguve

Pedagogu profesionālās pilnveides kursi

Profesionālo kompetenci pilnveidojuši:

1216

pirmsskolas pedagogi

827

sākumskolas pedagogi

1002

pamatskolas un vidusskolas
pedagogi

78

LVA tālākizglītības speciālisti

102

latviešu valodas kā svešvalodas
pedagogi

91

pedagogs, kas strādā ar
reemigrantu bērniem

195

pedagogi, kas strādā diasporā
un ārzemju augstskolās

Projekti un pasākumi latviešu valodas apguvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā

Atbalsts latviešu valodas un bilingvālo mācību skolotājiem un pirmsskolu skolotājiem

Organizētie pasākumi:

meistarklases

tiešsaistes pieredzes apmaiņas pasākumi

mācību ekskursijas reemigrantiem un jauniebraucējiem

Metodiskie materiāli

„Ceļojums latviešu valodas pasaule: rokasgrāmata vecākiem valodas apguvē kopā ar bērnu”. Metodiskais materiāls reemigrantiem un migrantiem. Latviešu un angļu valodā.

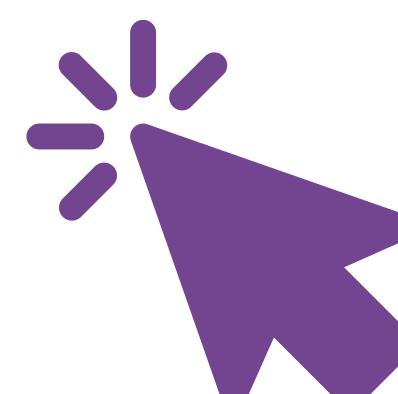
Zaiga Dambe. „Pirmais solis”. Saprast, runāt un rakstīt latviešu valodā. Darba burtnīca jauniebraucējiem A0–A1 līmenis 1.–3. klase 1. daļa 2023

Astra Jansone. Kā palīdzēt skolēniem apgūt valsts pamatizglītības standartā noteiktos sasniedzamos rezultātus, beidzot 9. klasi, kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslas jomā, izmantojot LVA izdotos mācību līdzekļus.

Projekti un pasākumi latviešu valodas apguvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā

Metodikas skola „Mācīsim latviski!”

- metodikas skolai reģistrējušies **338** pedagogi;
- vidēji katrā seminārā piedalījušies **120** pedagogi;
- pilnu profesionālās kompetences pilnveides programmu apguvuši un apliecības saņēmuši **92** pedagogi.

„Daudz jauku ideju. Atsauca atmiņā jau agrāk izmantotās, bet šobrīd piemirstās idejas. Lieliska starppriekšmetu integrācija.”

Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projekts „Latviešu valodas apguve, lai sekmētu trešo valstu pilsoņu iekļaušanos darba tirgū 4”
(PMIF/13.2./2023/1/05)

- Projektā ir paredzēts turpināt iesākto un organizēt latviešu valodas kursus visiem zināšanu līmeņiem kopskaitā vismaz **500** trešvalstniekiem.
- Kursu noslēgumā **330** personām būs iespēja bez maksas kārtot valsts valodas prasmes pārbaudi.

Projekti un pasākumi latviešu valodas apguvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā

Eiropas Sociālā fonda projekts „Kompetenču pieeja mācību saturā” (8.3.1.1/16/I/002)

Organizēti šādi pedagogu profesionālās pilnveides pasākumi:

40

STUNDAS

izstrādāta pedagogu profesionālās pilnveides programma pedagogiem „Latviešu valodas mācību metodikas un Latvijas kultūrvides apguves intensīvie kursi pirmsskolas pedagogiem”

60

PEDAGOGI

organizētas divas valodas un metodikas nometnes intensīvie kursi pirmsskolas pedagogiem integrētai latviešu valodas un kultūrvides apguvei

427

PEDAGOGI

tiešsaistē notikuši 4 projektā izstrādāto mācību un metodisko materiālu informatīvie un ieviešanas semināri

Projekti un pasākumi latviešu valodas apguvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā

Eiropas Sociālā fonda projekts „Kompetenču pieeja mācību saturā” (8.3.1.1/16/I/002)

Sagatavoti šādu projektā vai LVA izdoto materiālu papildu metieni:

**1500
EKSEMPLĀRI**

didaktisko materiālu komplekts pirmsskolai

**150
EKSEMPLĀRI**

galda spēļu komplekta pirmsskolai un sākumskolai

**5000
EKSEMPLĀRI**

„Latviešu valodas bilžu vārdnīca”

**500
EKSEMPLĀRI**

rokasgrāmata pirmsskolas pedagojiem „Mācības bilingvāli un latviešu valodā”

**150
EKSEMPLĀRI**

grīdas spēle pirmsskolas iestādēm izmantošanai mācību procesā

Visi materiāli nogādāti 43 izglītības pārvaldēm izdalei pirmsskolām un sākumskolām.

Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā

Finansēti **11** izglītojoši pasākumi latviešu valodas apguves un lietojuma veicināšanai diasporā, kuros piedalījušies **624** dalībnieki.

Pasākumi:

5

KONKURSI

1

**TIEŠSAISTES
PASĀKUMS**

52

**DIASPORAS
KOMANDAS**

diasporas skolu
konkurss
„Zelta pūka”

12

KONKURSI

624

DALĪBNIEKI

izzinošu tiešsaistes prāta spēļu
turnīrs „Cietie rieksti latviešiem
pasaulē” diasporas jauniešiem
un ģimenēm

10

NOMINĀCIJAS

15

VALSTIS

200

KANDIDĀTI

Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā

LVA metodikas skola diasporas skolotājiem „PUPA”

9 tiešsaistes tīmekļsemināri

226 dalībnieki

18 pasaules valstis

Semināru ieraksti pieejami vietnes *maciunmacies.valoda.lv* sadaļā „Māci latviešu valodu” un sadaļā „Izglītība diasporā”.

**Latviešu valodas tālmācība *lva.classflow.lv* vidē
diasporas skolēniem**

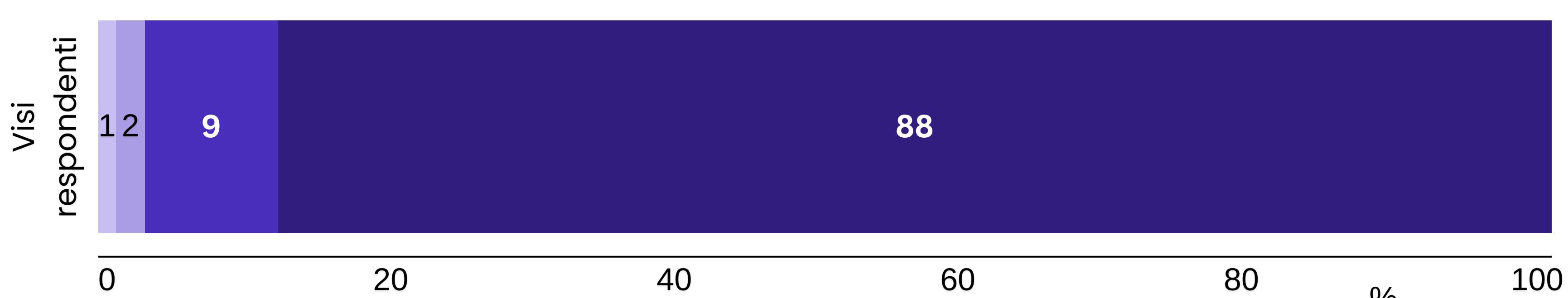
2492 nodarbības

299 skolēni

37 pasaules valstis

Novērtējet skalā no 1 līdz 10, cik nozīmīga Jums ir Latvijas valsts sniegtā iespēja piedalīties LVA tālmācības nodarbībās mez maksas?

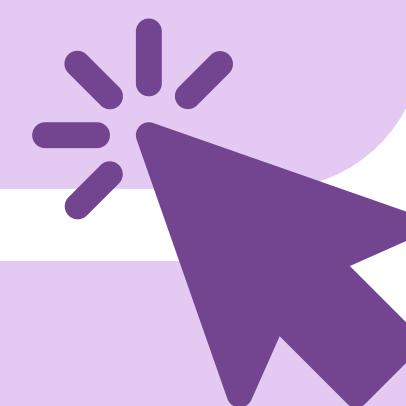
■ 1 – pilnīgi nenozīmīga ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ 10 – ļoti nozīmīga

Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā

**Elektroniskie mācību līdzekļi latviešu valodas un
kultūras apguvei diasporā**

Mīklu domino

Valodas spēļu origami

Metamo kauliņu komplekts

Žurnāli zinātniekāriem bērniem (1. izdevums,
2. izdevums, 3. izdevums, 4. izdevums)

„Radošas idejas darbam ar Imanta Ziedona,
„Krāsainām pasakām”“

Materiālu apkopojums „Lieldienas” (1. daļa, 2. daļa)

„Gatavojoties valsts svētkiem”

Adventes kalendārs

maciunmacies.valoda.lv

Digitālos latviešu valodas apguves resursus diasporā
2023. gadā izmantoja **50 156** lietotāji.

Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā

Latviešu valodas apguve ārzemju augstskolās

8

LVA finansiāli atbalstīto latviešu lektorātu ārzemju universitātēs skaits

129

LVA finansiāli atbalstīto universitāšu studentu skaits

Atbalstītie pasākumi:

- Tartu Universitātes organizētā 10. Baltijas studentu konference Tartu „Tilti Baltijā” (46 dalībnieki)
- Viļņas Universitātes organizētā 8. Baltu akadēmija (23 dalībnieki)
- Viļņas Universitātes baltu filoloģijas studentu ekskursija uz Latviju (30 dalībnieki)
- Dr. Valda Muktupāvela vieslekcija Viļņas Universitātē (40 dalībnieki)
- Viļņas Universitātes organizēts pasākums „Iepazīsti Latviju!” (70 dalībnieki)
- Latvijas Universitātes Pirmsstudiju mācību centra organizētā Latviešu valodas un kultūras vasaras diasporas jauniešiem (11 dalībnieki).

Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā

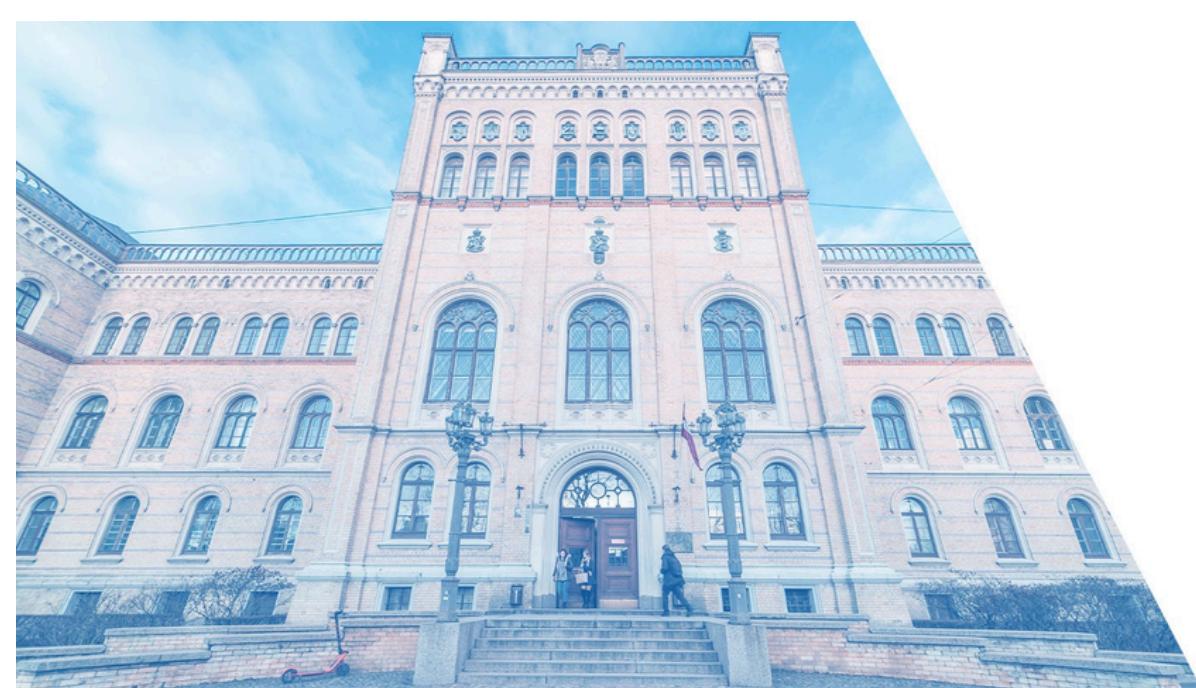
**Latviešu valodas un kultūras vasaras skola
diasporas jauniešiem**

12

dalībnieki

6

pasaules valstis

LATVIEŠU
VALODAS UN KULTŪRAS
VASARAS SKOLA 2023
DIASPORAS JAUNIEŠIEM

**APGŪSTI VALODU
RADOŠI UN AR PRIEKU
KLĀTIENĒ, 12.07.–25.07.2023.**

PIESAKIES: WWW.LATVIANLANGUAGE.LU.LV

LATVIEŠU DIASPORAS
JAUNIEŠIEM (NO 17 – 35 GADIEM)
PIESAKIES LĪDZ
21.APRĪLIM

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Izglītības un zinātnes
ministrija

Latviešu valodas
aģentūra

A1–A2 līmeni
apguva

6

DALĪBNIEKI

B2 līmeni
apguva

6

DALĪBNIEKI

Atbalsts lektoriem

Desmitais seminārs, kurā kopā pulcējās **20** Latvijas un ārzemju augstskolu latviešu valodas pasniedzēji no **12** augstskolām.

Valsts valodas attīstība valodas normu avotu izveides, terminoloģijas izstrādes un informācijas tehnoloģiju jomā

Valodas prakse

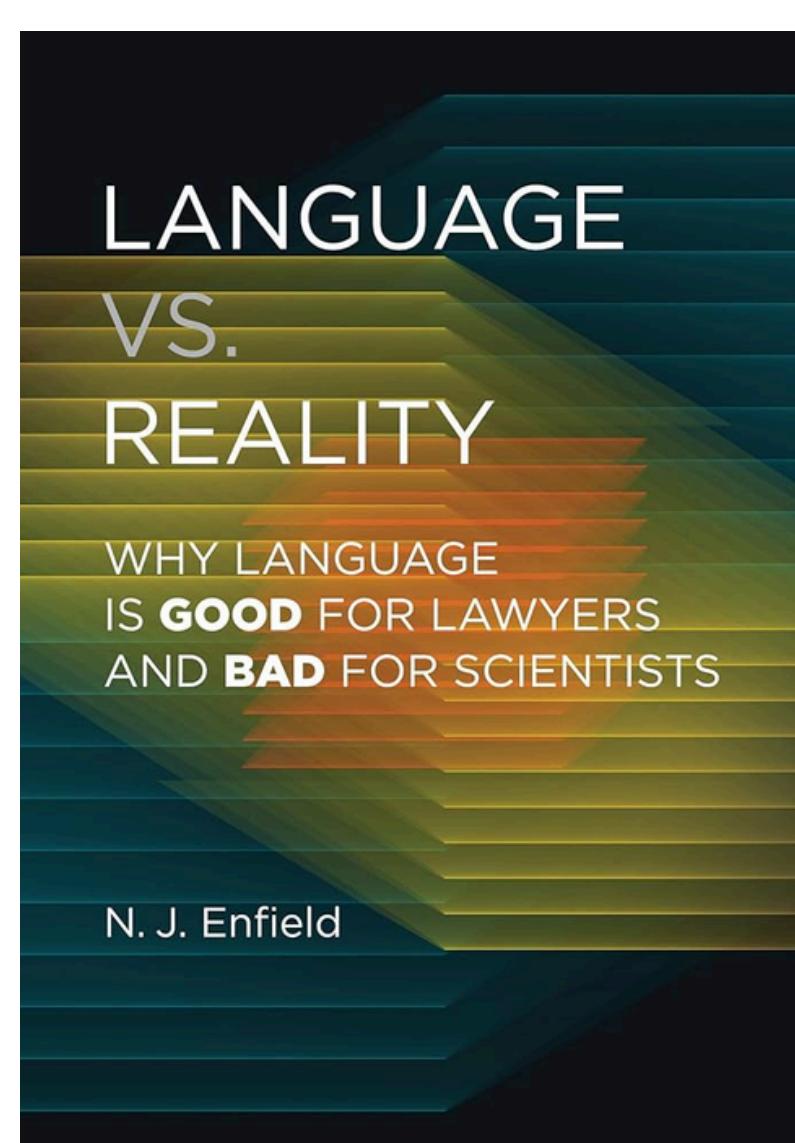

Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi. Nr. 18.
Populārzinātnisku rakstu krājums.

Izdošanai tiek gatavots populārzinātniskā rakstu krājuma „Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi” **19.** laidiens.

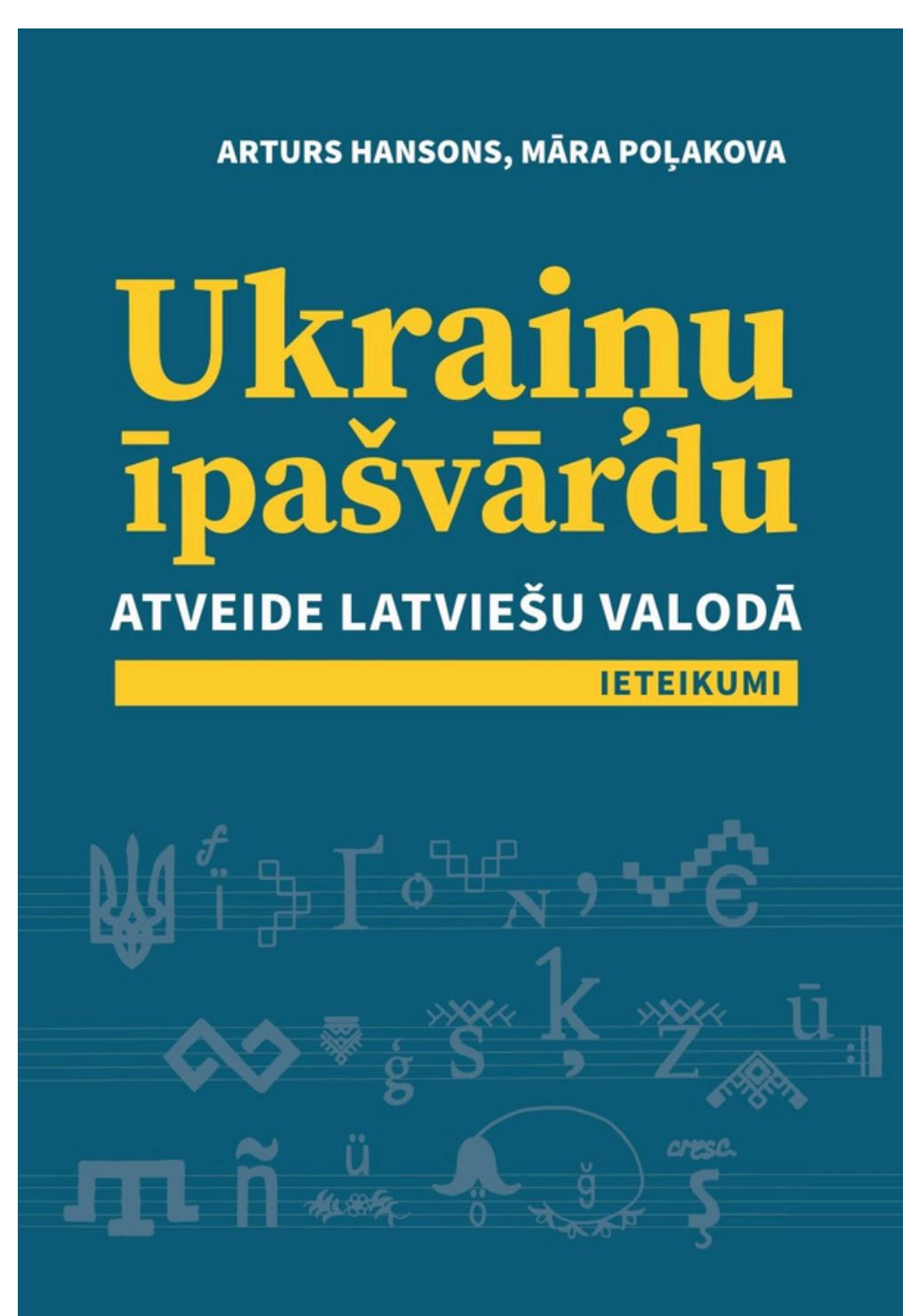
Tulkojumu sērija par valodniecības jautājumiem

Izdošanai tiek gatavota lingvista Nika Enfīlda (*Nick J. Enfield*) grāmata „Valoda pret realitāti: kāpēc valoda der juristiem, bet neder zinātniekiem” (*Language vs. Reality: Why Language Is Good for Lawyers and Bad for Scientists*, 2022). No angļu valodas tulkojusi Dr. habil. philol. Ina Druviete.

Valsts valodas attīstība valodas normu avotu izveides, terminoloģijas izstrādes un informācijas tehnoloģiju jomā

**„Ukraiņu īpašvārdu atveide latviešu valodā.
Ieteikumi”**

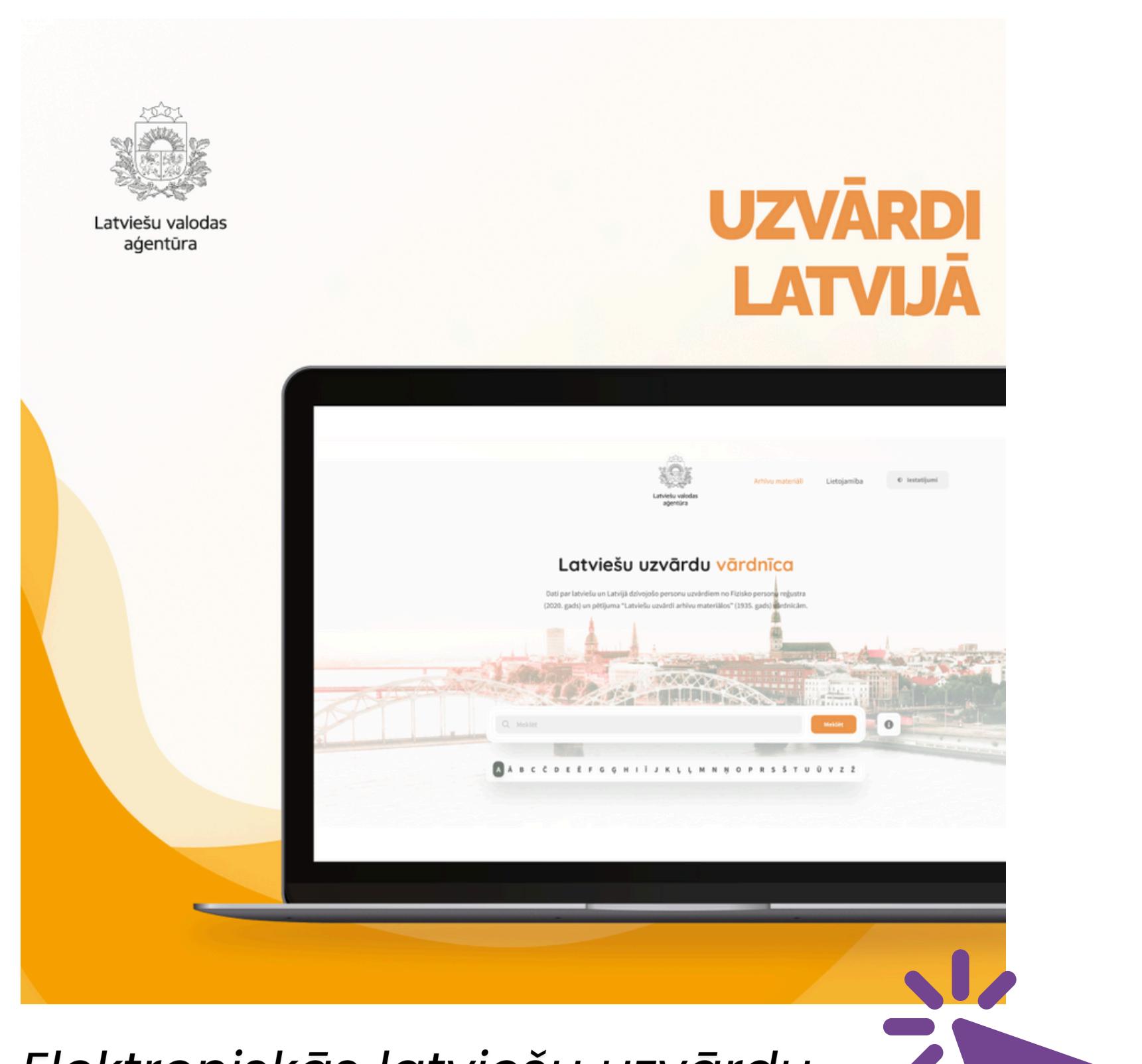
Turpinot stiprināt citvalodu īpašvārdu atveides tradīcijas, 2023. gadā Latviešu valodas aģentūrā klajā nācis **Artura Hansona** un **Māras Poļakovas** izstrādātais izdevums „Ukraiņu īpašvārdu atveide latviešu valodā. Ieteikumi”.

„Vajadzīgs un ļoti gaidīts izdevums, kas beidzot ļaus pārķirt jaunu, tīru lappusi ukraiņu īpašvārdu atveidē latviešu valodā,” vērtē Liene Priede, tulkošanas kvalitātes koordinatore ES Padomē. Savukārt Jānis Kulmanis, izdevniecības „Cits medijs” redaktors un korektors, teic: „Kara apstulbinošajā atklāsmē, cik aplami gadiem ilgi latviešu valodā esam lietojuši ukraiņu vietvārdus un personvārdus, šis izdevums ir praktisks palīgs, kā labot šo vēsturisko netaisnību un ar cieņu atjaunot ukraiņu valodas skanējumu latviski.”

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Elektroniskā latviešu uzvārdu vārdnīca

Sagaidot Latvijas 105. dzimšanas dienu, tapis jauns resurss par latviešu uzvārdiem. Liekot kopā uzvārdu šķirkļus no pētījuma „Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos” un Fizisko personu reģistrā iekļautos uzvārdus, LVA ir izveidojusi elektronisku latviešu uzvārdu vārdnīcu (izstrādājusi SIA „Efumo”), kuru plānots papildināt un precizēt.

Elektroniskās latviešu uzvārdu vārdnīcas reklāmkarogs.

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

„Latviešu valodas gramatika. Pamatlīmenis: A1” un „Latviešu valodas gramatika. Pamatlīmenis: A2”
(Inga Kaija un Inga Laizāne)

„Skaidrāk! A2” (Agne Navickaite-Klišauskiene, Vītauts Rinkevičs un Egle Žilinskaite-Šinkūniene)

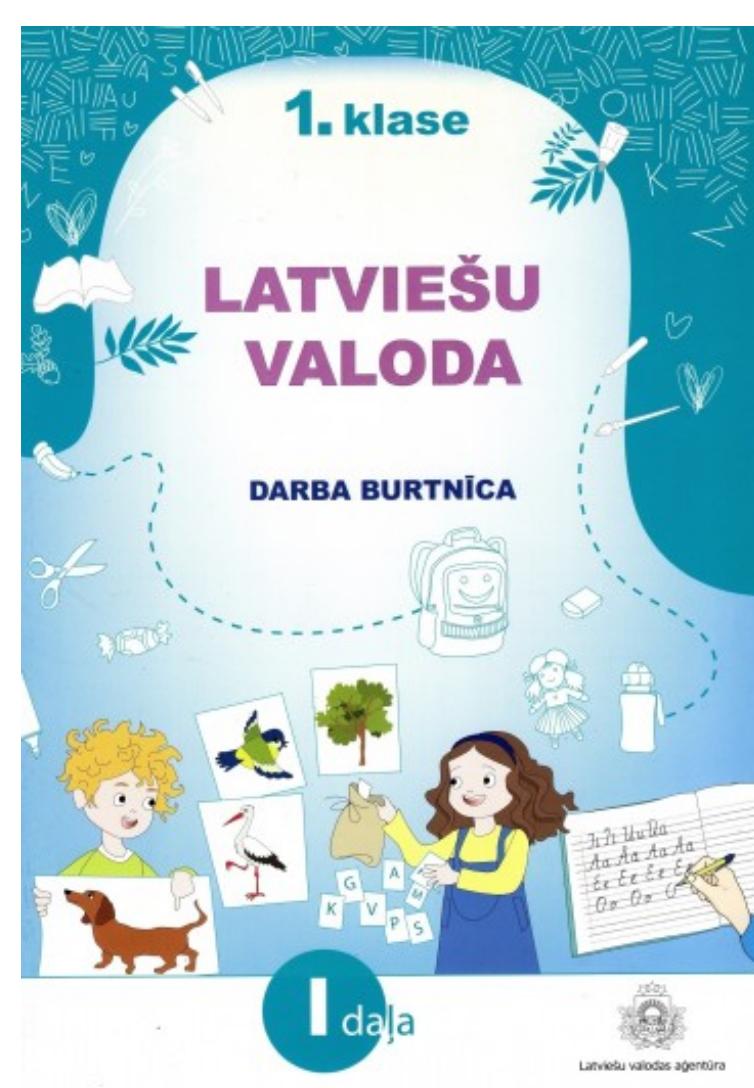

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Mācību līdzekļu komplekts 1. klasei „Latviešu valoda. 1. klase. 1. un 2. daļa”

Latviešu valoda. 1. klase. I daļa. Autores: Silvija Mickeviča, Marina Fekļistova, Sandra Zariņa, Linda Krastiņa, Liene Valdmane un Vineta Vaivade

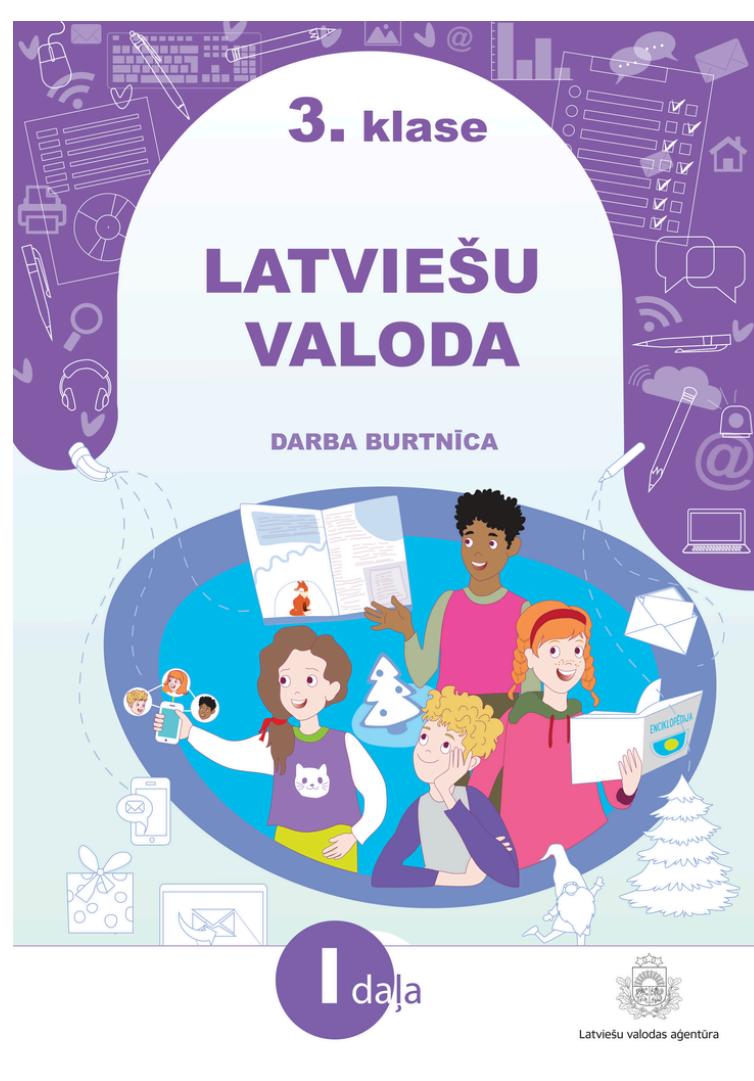
Latviešu valoda. 1. klase. II daļa. Autores: Silvija Mickeviča, Marina Fekļistova, Sandra Zariņa, Linda Krastiņa, Liene Valdmane un Vineta Vaivade.

Mācību līdzekļu komplekts 3. klasei „Latviešu valoda. 3. klase. 1. daļa”

Latviešu valoda. 3. klase. I daļa. Autores: Silvija Mickeviča, Marina Fekļistova, Sandra Zariņa, Linda Krastiņa, Liene Valdmane un Vineta Vaivade.

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Mācību līdzekļu komplekts 7. klasei „Latviešu valoda. 7. klase”

Latviešu valoda. 7. klase. Autores: Inga Narmonta, Inguna Buta.

Mācies pats!

LVA apkopojuusi Latviešu valodas aģentūras veidotos mācību materiālus latviešu valodas apguvei pieaugušajiem (A, B un C valodas prasmes līmenim).

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Metodiskie līdzekļi „Māci un mācies latviešu valodā!”

Atbalstam pārejai uz vienotu skolu sagatavoti un publicēti seši jauni metodiskie līdzekļi dabaszinību, matemātikas, sociālo zinību un sociālo zinību un vēstures mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei:

- L. Liškauska. Māci un mācies latviešu valodā!
Dabaszinības 1. klasē;
- L. Krastiņa. Māci un mācies latviešu valodā!
Sociālās zinības 1. klasē;
- D. Brūna. Māci un mācies latviešu valodā!
Matemātika 1. klasē;
- N. Pavlova. Māci un mācies latviešu valodā!
Matemātika 4. klasē;
- Z. Dambe. Māci un mācies latviešu valodā!
Dabaszinības 4. klasē;
- A. Bergmane. Māci un mācies latviešu valodā!
Sociālās zinības un vēsture 4. klasē.

Par katru no metodiskajiem līdzekļiem novadīts informatīvs seminārs tiešsaistē. Metodiskie līdzekļi un semināru ieraksti atrodami tīmekļvietnē [**maciunmacies.valoda.lv**](http://maciunmacies.valoda.lv).

Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Metodiskie līdzekļi „Māci un mācies latviešu valodā!”

Sagatavots un publicēts metodiskais līdzeklis Latvijas un pasaules vēstures mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei:

- A. Bergmane un B. Asare. Māci un mācies latviešu valodā! Latvijas un pasaules vēsture 7. klasē.

Metodiskais līdzeklis atrodams [**maciunmacies.valoda.lv**](http://maciunmacies.valoda.lv).

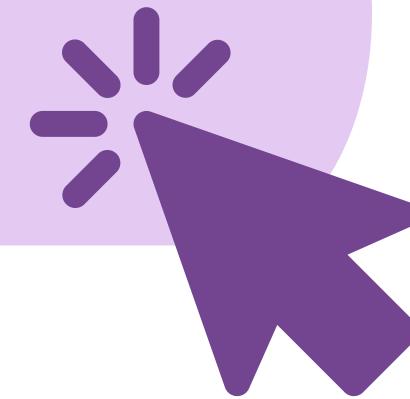
Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Lasi un atklāj pasauli!

Inese Eglīte. Pārskats par 1.–3. klasē izmantojamo daiļliteratūru.

Inese Eglīte. Pārskats par 4.–6. klasē izmantojamo daiļliteratūru.

Sandra Kivleniece. Pārskats par 7.–9. klasē izmantojamo daiļliteratūru.

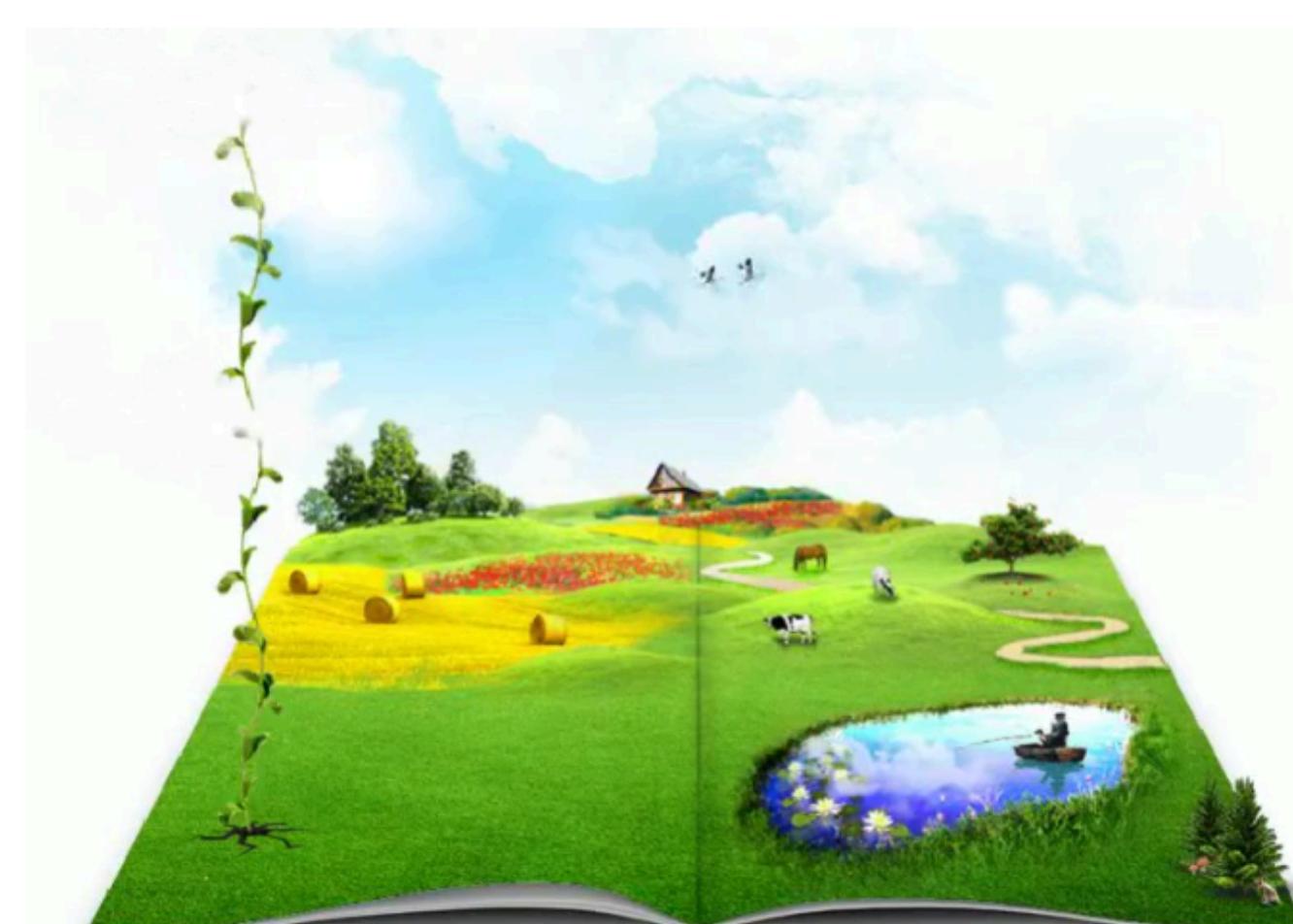

Mācību materiāli 4. klases skolēniem latviešu valodā

Mācību materiāli – animācijas filmas, terminu vārdnīcas un plakāti – veidoti kā paīglīdzekļi 4. klases skolēniem, mācoties latviešu valodā. Pieejami šeit.

Pilnveidota
lingvokulturoloģiskā
latviešu valodas
vārdnīca „E-pupa”.

Elektroniska latviešu valodas vārdnīca

◀ A Ā B C Č D E Ē F G G H I Ī J K K L L M N ▶

Konsultācijas latviešu valodas jautājumos, pēc tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījuma sniegtie lingvistiskie atzinumi

13

lingvistiskie atzinumi

453

izziņas par personvārdu atveidi
un rakstību, par personvārdu
identifikāciju

8790

mutiskas konsultācijas

10 309

elektroniskas konsultācijas

8519

citvalodu personvārdu atveide
latviešu valodā Fizisko personu
reģistra informācijas sistēmā

Papildinātas LVA vietnes:

- „Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze” – **50** jauni šķirkļi;
- „Citvalodu personvārdu atveide latviešu valodā” – **100** jaunas vienības.

Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi, veicina tās lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā

Dzimtās valodas diena (21. februāris)

**Radošo darbu konkurss „Valoda dzīvo, ja Tu tajā
runā”**

1023

radošie darbi

17.

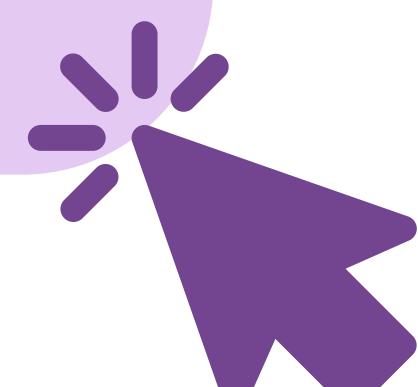
grāmata radošo darbu konkursu sērijā

17. grāmatā iekļauti gandrīz **500**
skolēnu konkursa darbi.

Radioteātrī iestudēti skolēnu
darbu lasījumi:

- [1. daļa](#)
- [2. daļa](#)
- [3. daļa](#)
- [4. daļa](#)

**Grāmatas
atvēršanas
video**

Videoklipus, kuros skolēni lasa savus darbus, varat noskatīties un
noklausīties [šeit](#).

Visas grāmatas brīvpieejā ir atrodamas [Latviešu valodas aģentūras
vietnē](#).

Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi, veicina tās lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā

Eiropas valodu diena (26. septembris)

Jau **19.** gadu šos pasākumus organizēja un koordinēja LVA, iesaistot daudzus sadarbības partnerus.

Valsts valodas diena (15. oktobris)

Valsts valodas dienai veltīts Latviešu valodas aģentūras konkurss 5.–12. klašu skolēniem.

Konkursā piedalījās **13 003** dalībnieki, uz visiem konkursa 59 jautājumiem atbildējuši **6180** dalībnieku, taču pareizas atbildes sniedza **684** konkursa dalībnieki.

Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi, veicina tās lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā

Dalība jauniešu festivālā „KOPUMS” un 21. Cēsu novada Jauniešu dienā

Rīkoto aktivitāšu mērķis bija veicināt izpratni par latviešu valodas bagātību, viedokļu dažādību un jauniešu aktīvas iesaistīšanās nozīmi valodas attīstībā.

Jauniešu valodas tūre „Nemot un dodot topu par citu”

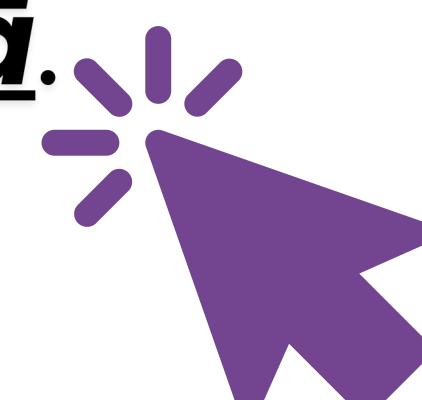
1830

skolēni

29

Latvijas izglītības iestādes

Gūtie iespaidi, atziņas un skolotāju un skolēnu atsauksmes apkopotas **informatīvajā materiālā**.

Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi, veicina tās lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā

Akcija „Valoda smaida”

Akcijā iesniegtos 112 vēstījumus
iespējams lasīt akcijas vietnē.

Dalība Latvijas Grāmatu izstādēs

LVA no 3. līdz 5. martam
 piedalījās Latvijas Grāmatu
 izstādē 2023 Ķipsalā, savukārt 3. un 4. novembrī
 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā LVA piedalījās Rīgas
 Grāmatu svētkos.

Akcijas „Valoda smaida”
reklāmkarogs

Atbalsts lībiešu valodas un kultūras apguvei un popularizēšanai

Finansiāli atbalstīta vasaras skolas norise lībiešu
valodas un kultūras apguvei „Mierlinkizt 2023”, kas no
2022. gada 27. jūlija līdz 5. augustam notika Mazirbē –
nu jau **29.** reizi.

Sadarbība ar starptautiskajām institūcijām valodas politikas jomā

20. ikgadējā EFNIL konference Slovēnijā

Konferences galvenā tēma – „Cilvēkiem cilvēku radīts: tiešsaistes vārdnīcas, valodu portāli un valodu lietotāju loma” (*By the People, for the People: Online Dictionaries, Language Portals, and the Role of Language Users*)

Vairāk informācijas pieejams [šeit](#).

Konferences dalībnieku kopbilde

Latviešu valodas aģentūra
Adrese: Meistaru iela 10–401, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67201680
e-pasts: agentura@valoda.lv
www.valoda.lv

Pārskatu izstrādājusi
© Latviešu valodas aģentūra